

Erfgoed en burgerschap

Hester Dibbits - 27 mei 2021

Reinwardt Academie
Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten

Burgerschap

Burgerschapscompetenties

- “Burgerschapscompetenties zijn de vaardigheden om goed met elkaar om te kunnen gaan en om **constructief bij te kunnen dragen aan de democratie, samenleving, en gemeenschappen** waarin leerlingen nu en later leven. Ook kunst- en cultuuronderwijs kan bijdragen aan de ontwikkeling van deze competenties.”

- Constructief
- Kritisch
- Bijdragen
- Meedoen

Erfgoedwijsheid

“Competentie die mensen in staat stelt om zich **kritisch tot erfgoed te verhouden** en het gesprek daarover te voeren, door oog te hebben voor de maatschappelijke dynamiek rond erfgoed en de eigen positie daarin”.

Reinwardt Academie
Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten

Hoe erfgoedwijs bent u?

Beantwoord in de chat:

1. Helemaal niet
2. Niet zo
3. Gemiddeld
4. Behoorlijk
5. Heel erg

Erfgoedwijsheid = 21st century skills

- Kunnen omgaan met complexe situaties
- Vaardig(heid) in *critical thinking*
- Uit je eigen bubbel stappen

Wat is erfgoed eigenlijk?

“Erfgoed is een begrip dat verwijst naar objecten, plekken en praktijken die in het heden onder verwijzing naar het verleden door mensen worden ervaren als van wezenlijk belang”.

Erfgoed is..

- Een etiket dat ergens, **in interactie**, op wordt geplakt
- Het omgaan met het verleden in het heden richting de toekomst
- **Emotioneel geladen en het schuurt altijd** (want er staat iets op het spel)
- Niet neutraal

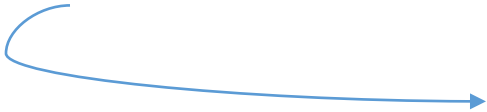
Uitgangspunt: cultuur als praktijk

- Belang van een etnologisch / antropologisch perspectief
- Netwerktheorie

Waarom is 'erfgoedwijsheid' zo belangrijk?

Een wereld op drift en in verandering:

- Klimaatverandering en migratie
 - Globalisering en technologische veranderingen
 - Sociale ongelijkheid: Racisme, discriminatie en uitsluiting
-
- Mensen ervaren dat het leven ingrijpend verandert
 - Mensen hebben het gevoel dat oude zekerheden verdwijnen
 - Verandering is fijn / verandering doet pijn
 - Mensen voelen zich wel/niet gehoord, wel/niet erkend

Reinwardt Academie
Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten

Erfgoedwijzen maken het verschil

- Erfgoedwijzen kunnen inzicht geven in de dynamiek rond erfgoed en in de omgang met het verleden.
- Erfgoedwijzen kunnen handvatten bieden voor een goede omgang met erfgoed.
- Erfgoedwijzen zijn toekomstgerichte en creatieve verbindingskunstenaars/vormgevers in tijden van verandering

Reinwardt Academie
Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten

imagine

Emotienetwerken: instrument ter bevordering van erfgoedwijsheid

de Volkskrant

ergrond

Columns & Opinie

Video

Wetenschap

Mensen

De Gids

Cultuur & Media

NIEUWS GOUDEN EEUW

Amsterdam Museum schrapt term 'Gouden Eeuw'

Het zal evenveel kritiek opleveren als enthousiasme: het besluit van het Amsterdam Museum om de term

Reinwardt Academie
Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten

DeMorgen.

offset printed by Teads

Bij de intrede van Sinterklaas in Antwerpen waren enkel roetpieten te zien. Beeld Benoit De Freine

In Mechelen is er geen advies vanuit de stad, maar op de zoekactie die de stad op 20 november mee organiseert - naar het verdwenen hoek van Sinterklaas - zullen wel roetnieten van de

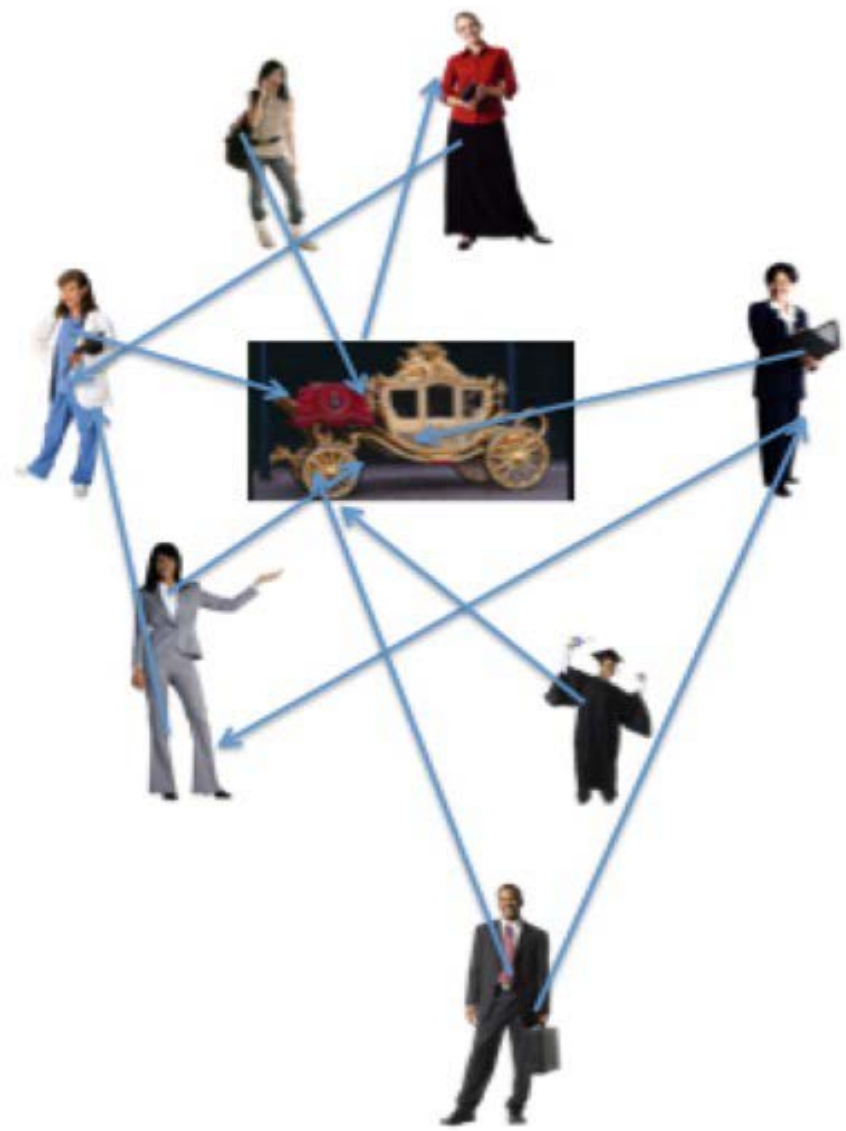
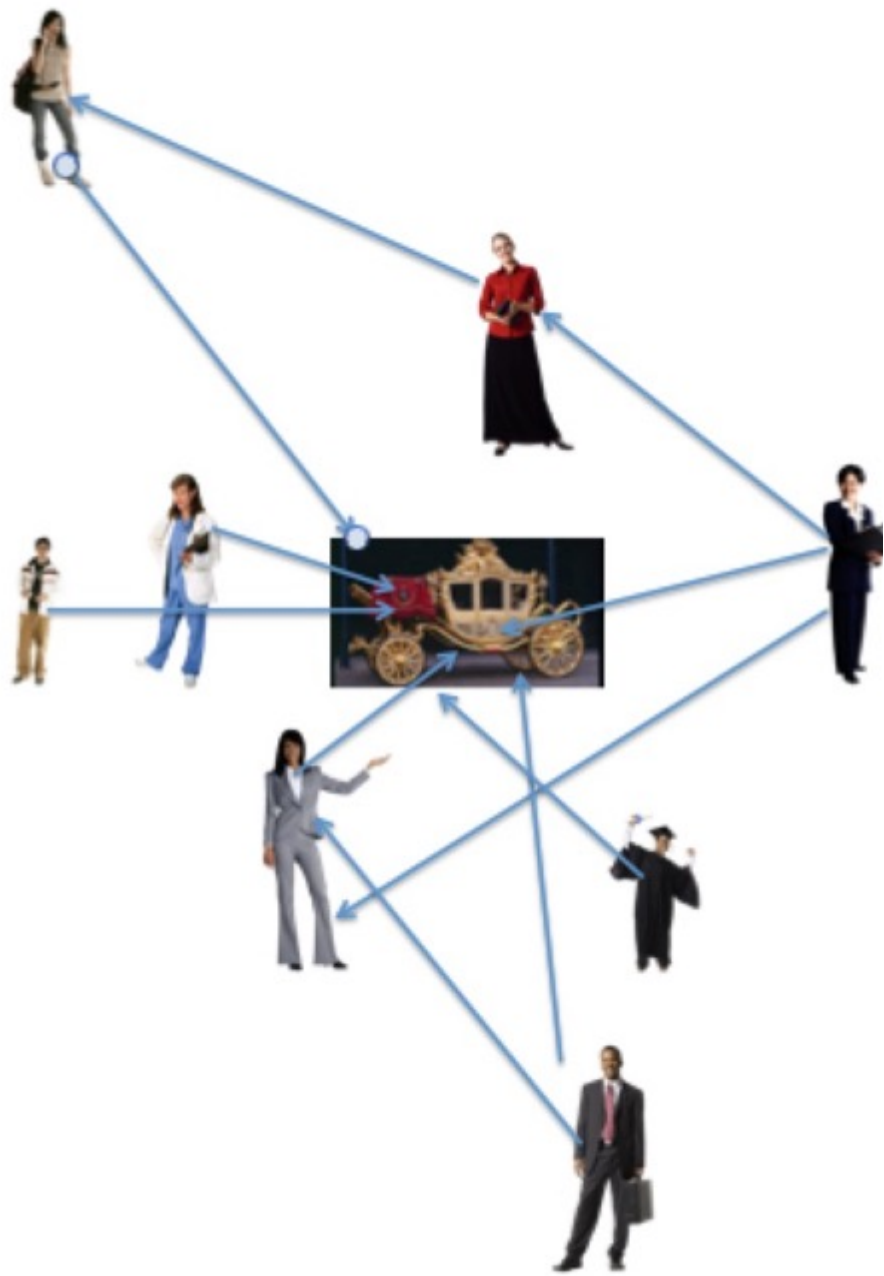
imagine

Emotienetwerken (*zelfstandig naamwoord*)

“De grillige constellaties rond een object van erfgoed”.

Emotienetwerken (*werkwoord*)

“Het werken met de grillige constellaties rond een object van erfgoed”.

Garage Kempering, Amsterdam Zuid-Oost

bouwval
gedateerd
gevaarlijke plek

lelijk

SLOPEN!

mooi
hip
hippie-nostalgie
pinksterkerk

MONUMENT!

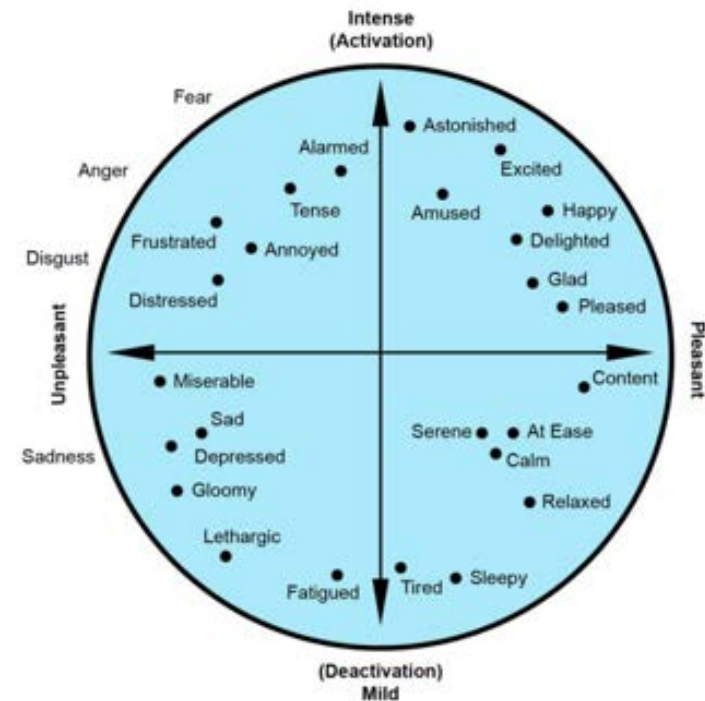
Reinwardt Academie
Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten

Emoties rondom erfgoed in educatieve settings rondom religieus erfgoed

Hoe verzamel en visualiseer je genetwerkte en veranderende emoties?

imagine

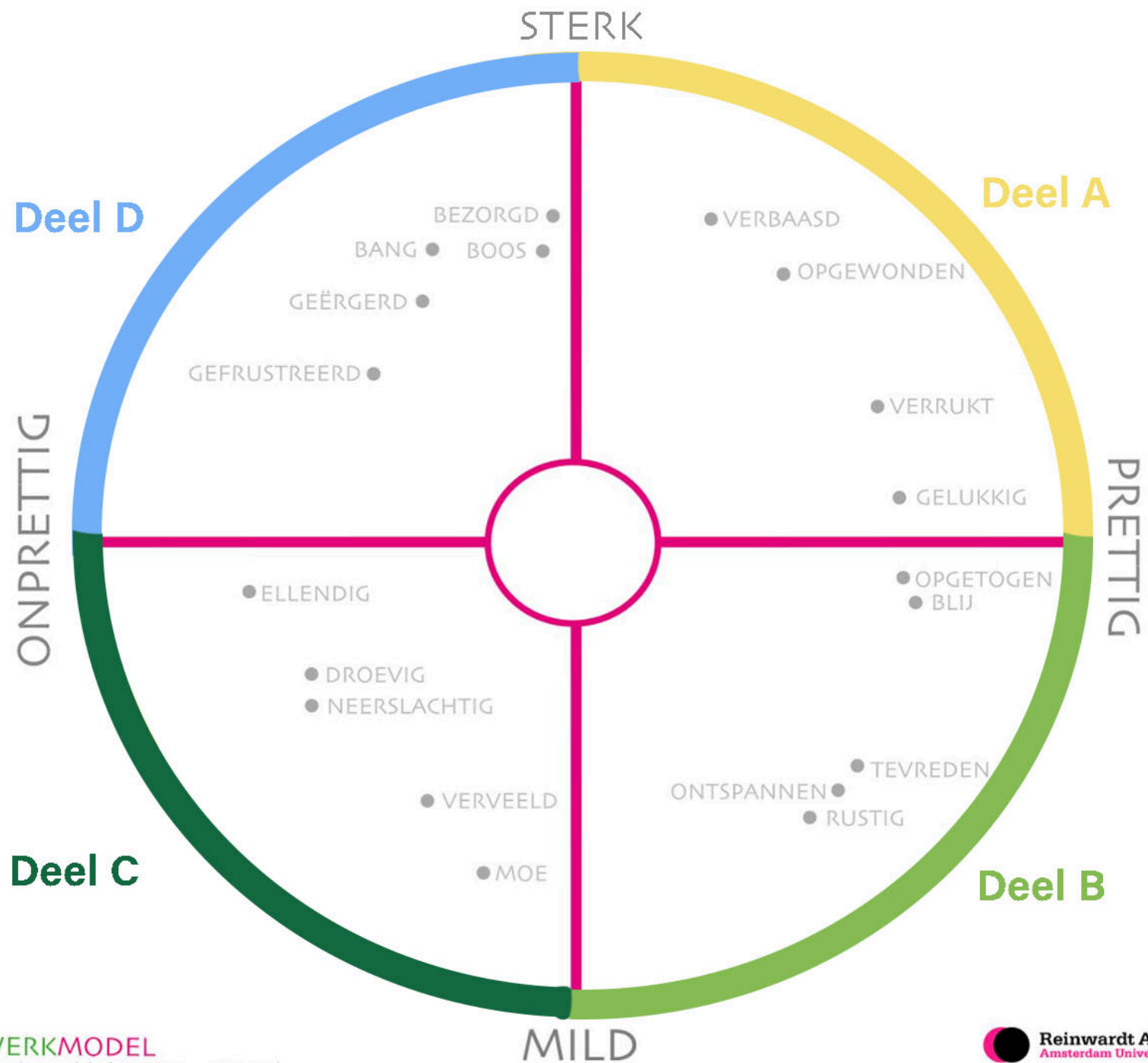
Reinwardt Academie
Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten

Emotienetwerk-schema's

Aan het werk!

- Carnaval

Bepaal je positie (1)

Bedenk voor jezelf in welk deel van het emotienetwerk-schema je staat. Kies dat antwoord vervolgens in de chat:

- Deel A: Sterk prettig
- Deel B: Mild prettig
- Deel C: Mild onprettig
- Deel D: Sterk onprettig

Is er een deelnemer die de gekozen positie zou willen toelichten?

Herpositioneren

- Verandert er nu iets aan uw gevoel en uw gekozen positie?
- Als u opnieuw uw positie zou moeten kiezen, waar zou u nu staan?

Carnaval

13-12-2019

Carnaval Aalst van Werelderfgoedlijst geschrapt

Het carnaval in het Belgische Aalst is van de Werelderfgoedlijst gehaald vanwege een praalwagen met een karikaturale weergave van Joden. De VN-organisatie Unesco, die verantwoordelijk is voor de lijst met werelderfgoed, noemt de wagen "racistisch en antisemitisch".

Opnieuw felle reacties op omstreden carnavalsstoet in Aalst

Bronnen:

<https://www.trouw.nl/nieuws/opnieuw-felle-reacties-op-omstreden-carnavalsstoet-in-aalst~b4221954/>

<https://nos.nl/artikel/2314654-carnaval-aalst-van-werelderfgoedlijst-geschrapt.html>

Reinwardt Academie
Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten

Erasmus
ERASMUS UNIVERSITEIT ROTTERDAM

Spanish carnival's Holocaust-themed parade of dancing 'Nazis' sparks outrage

Israeli embassy says parade in Campo de Criptana was a vile mockery of the Holocaust

▲ The parade in the Carnaval de Campo de Criptana was intended to commemorate those who died in the Holocaust. Photograph: Rey Sotolongo

The Israeli government and the Auschwitz museum have accused a Spanish carnival of “trivialising” the **Holocaust** after a troupe danced through the streets of a small town dressed as Nazi officers and concentration camp prisoners, accompanied by a float bearing a menorah and two crematorium chimneys.

Ophef over 'walgelijke' en 'racistische' carnavalswagen met Efteling-thema

24-02-2020, 20.28 uur | Reacties

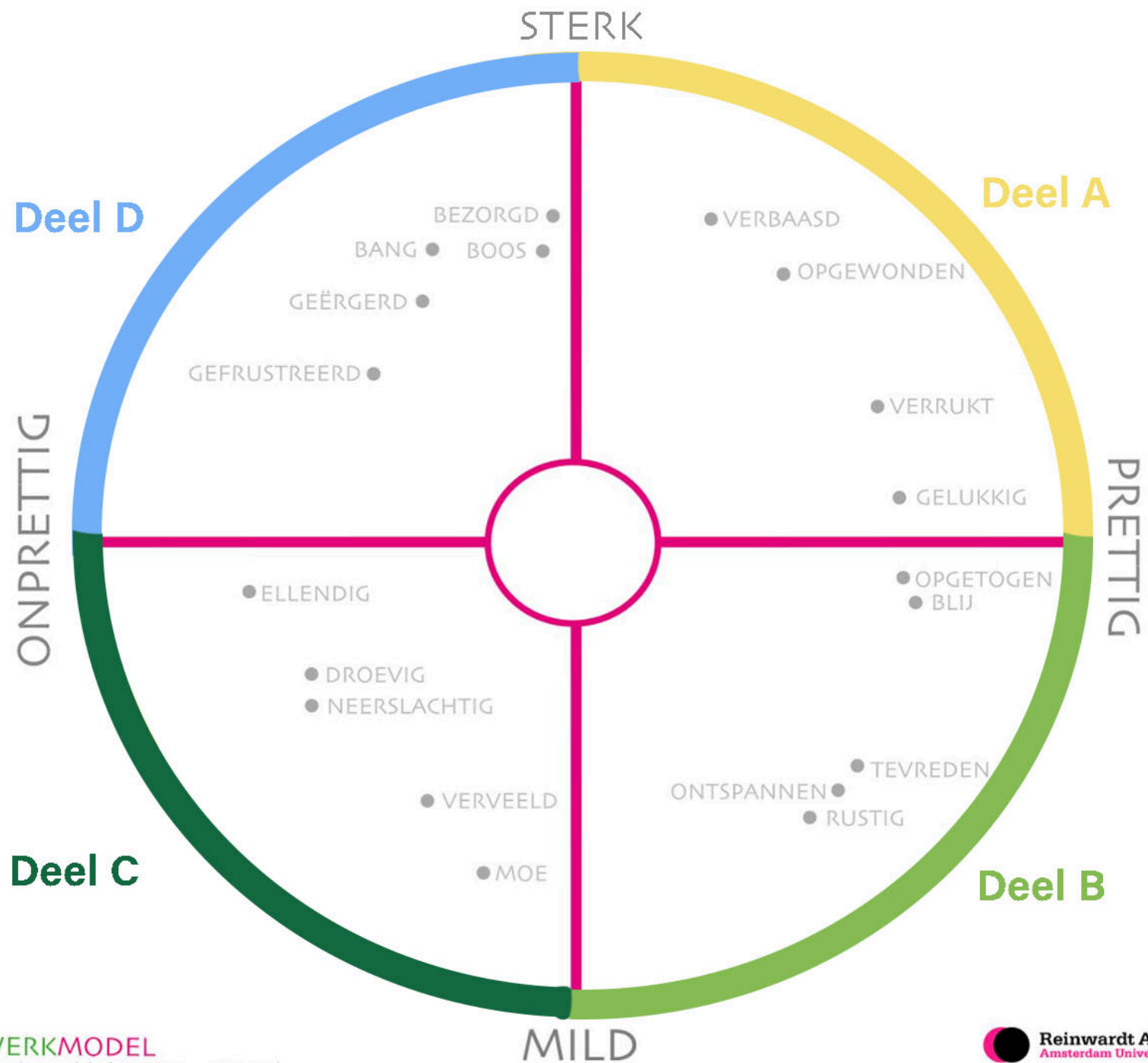

Op social media wordt vol afschuw gereageerd op een foto van een carnavalswagen met een Efteling-thema. Een carnavalsvereniging uit het Brabantse dorp Erp plaatste eerder vandaag een afbeelding van de optocht uit 2019 op Facebook, ter promotie voor de carnavalsoptocht die vanmiddag plaatsvond. Daarop is een wagen te zien in de vorm van een vluchtelingenboot met een Efteling-logo.

Bronnen:

<https://www.loopings.nl/weblog/13810/Ophef-over-walgelijke-en-racistische-carnavalswagen-met-Efteling-thema.html>

<https://www.theguardian.com/world/2020/feb/25/parade-of-nazis-in-spanish-carnival-sparks-furious-criticism>

Bepaal je positie (2)

Bedenk voor jezelf opnieuw in welk deel van het emotienetwerk-schema je staat. Kies dat antwoord vervolgens in de nieuwe chat:

- Deel A: Sterk prettig
- Deel B: Mild prettig
- Deel C: Mild onprettig
- Deel D: Sterk onprettig

Is er een deelnemer die de positie zou willen toelichten?

Historisch perspectief

- “.....Verkleeden diende om de sociale orde om te draaien op een manier die in het ‘echte’ leven niet kon. Thema’s of groepen werden op de hak genomen, zoals de dorpsbevolking bijvoorbeeld deed met de stedelijke adel. Ironisch dat carnaval in de Middeleeuwen draaide om het bespotten van machtshebbers, terwijl tegenwoordig juist gemarginaliseerde groepen bespot worden.”
- Tamara Hartman, ‘Deze carnaval ga ik als sfeerverpester. Een verkleedpartij is geen vrijbrief voor racisme’.
- <https://www.oneworld.nl/lezen/opinie/deze-carnaval-ga-ik-als-sfeerverpester/>

intense
(activated)

unpleasant

CASE

pleasant

mild (deactivated)

RESULT?

intense (activated)

neighbourhood
committee

major
tourists

SE-1
angry

HD-1

CASE

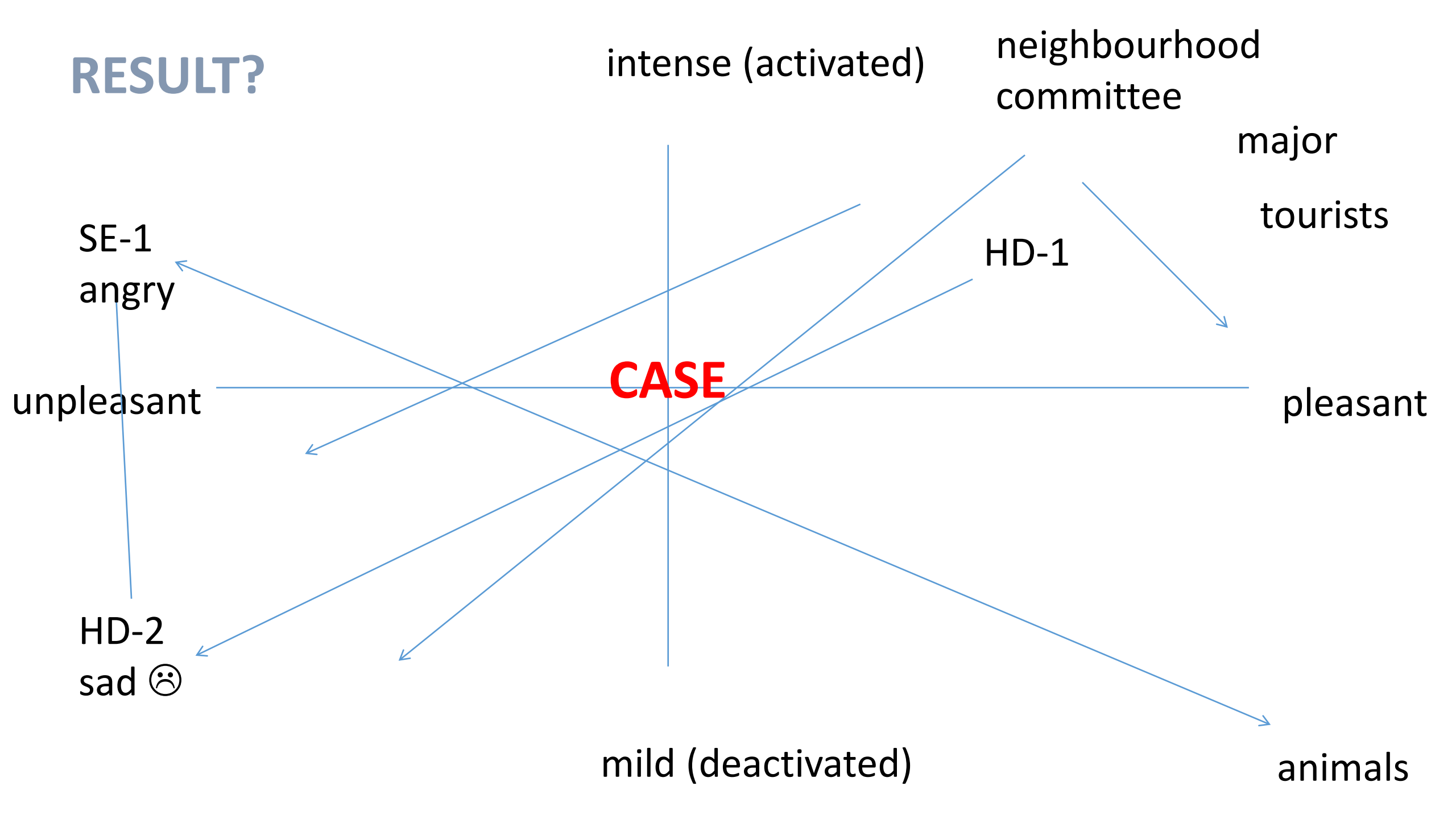
unpleasant

pleasant

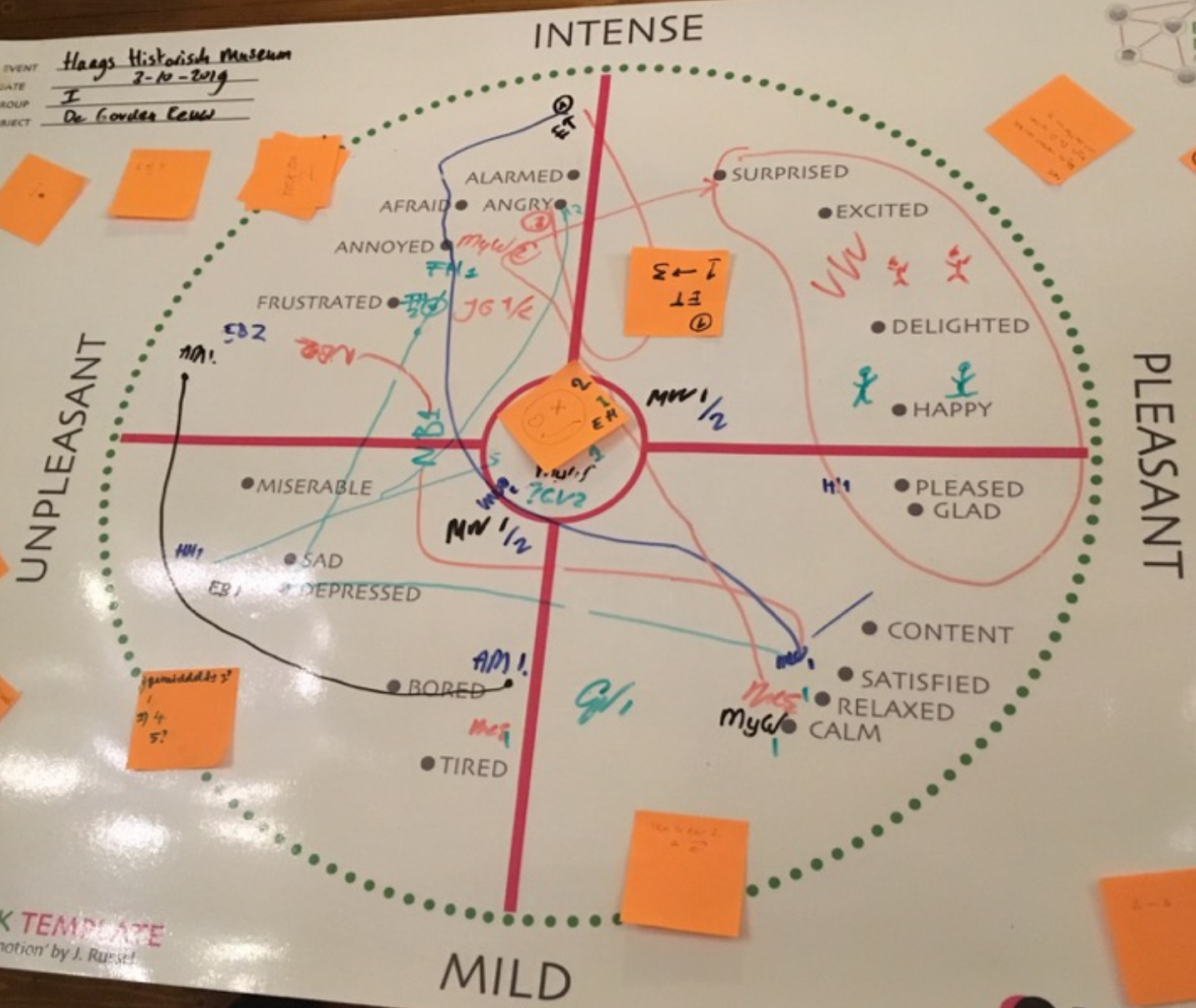
HD-2
sad ☹️

mild (deactivated)

animals

EVENT Haags Historisch Museum
 DATE 2-10-2019
 GROUP I
 SUBJECT De Gouden Eeuw

EMOTION NETWORK TEMPLATE
 in the 'Circumplex Model of Emotion' by J. Russell

Hoe erfgoedwijs bent u nu?

Beantwoord in de chat:

1. Helemaal niet
2. Niet zo
3. Gemiddeld
4. Behoorlijk
5. Heel erg

Voor meer informatie zie:
[https://www.reinwardt.ahk.nl/
lectoraat-cultureel-erfgoed/
emotienetwerken/](https://www.reinwardt.ahk.nl/lectoraat-cultureel-erfgoed/emotienetwerken/)